

TECHNISCHE TOELICHTING

Meerjarenbegroting 2025-2028

gemeente Krimpenerwaard

Agenda

01
Begroting opbouw
02
Saldi en dekking
03
Reserves en voorzieningen
04
Investeringen
- MIP
- Financiering
- NSQ
05
Lokale heffingen
06
Planning

Begroting - plaats in de p&c-cyclus

Vitaal Vooruit!

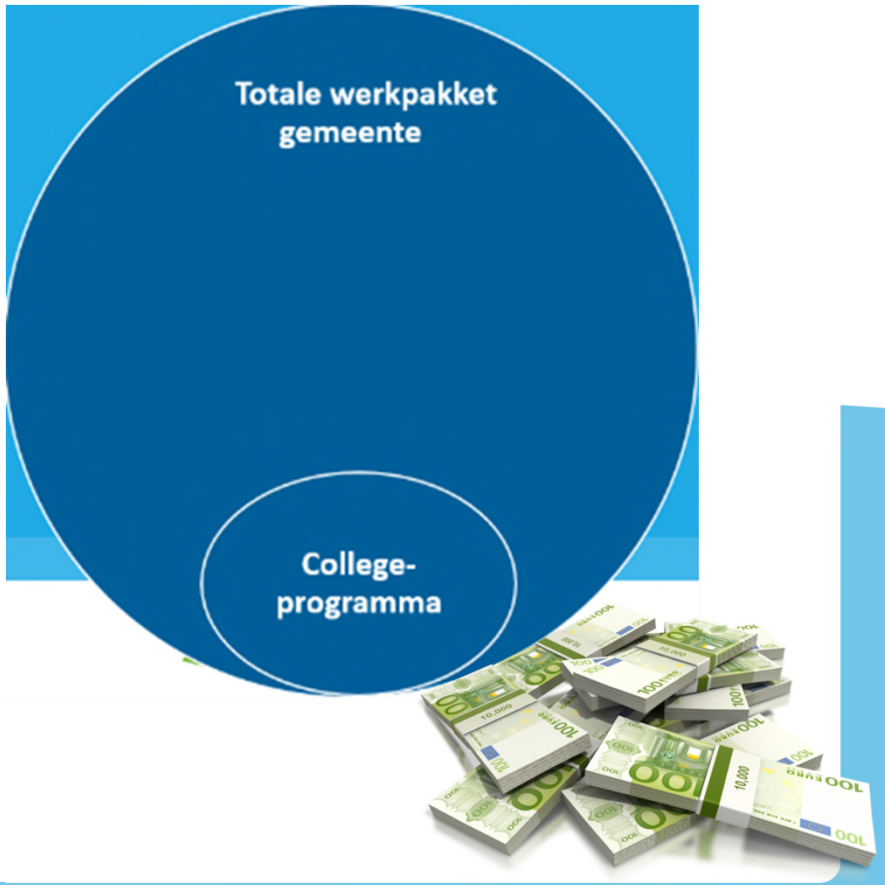
Collegeprogramma 2022 – 2026

Optimistisch en toekomstgericht werken aan de mooie en dynamische Krimpenerwaard

Begroting - opbouw

- Totale werkpakket gemeente vertaald in:
  - Beleidsspeerpunten van het collegeprogramma voor 2025
  - ‘Going concern’ taken
  - Beide zijn financieel vertaald in de begroting en p&c-cyclus
  - Alleen op eerste wordt inhoudelijk gerapporteerd in p&c-cyclus

Begroting - opbouw

Vitaal Vooruit!

Collegeprogramma 2022 – 2026

Optimistisch en toekomstgericht werken aan de mooie en dynamische Krimpenerwaard

AMBITIE	De gemeente Krimpenerwaard werkt positief, vanuit een zelfbewustzijn en met oog voor eigen ambities, samen met andere overheden. Om zo doelen op het gebied van woningbouw en werkgebieden, de toekomst van het landelijk gebied, bereikbaarheid en gezamenlijke taken op het gebied van het sociaal domein dichterbij te brengen.
ER-DOEL	We bereiken meer samen met andere overheden.
WE METEN	-
INSPANNINGEN 2025	De regio realiseert in 2025 een concreet programma voor drie centrale opgaven van Midden-Holland: 1. duurzame groei 2. bereikbaarheid 3. economische vitaliteit Langs deze lijn worden regio-activiteiten geprioriteerd en resultaten inzichtelijk gemaakt. Hiertoe wordt de regio versterkt en ingericht als een overzichtelijk regionaal programmabureau.
INSPANNINGEN 2025 - 2028	We (blijven) participeren in regionale samenwerking, we lobbyen en trekken proactief samen op met andere overheden n om de Krimpenerwaard voor nu en in de toekomst vitaal te houden.
	We versterken de uitvoeringskracht in de regio.
MIDDELEN 2025	Structureel: € 200.000 bijdrage regio M-H

Collegeprogramma in begroting per programma vertaald in:

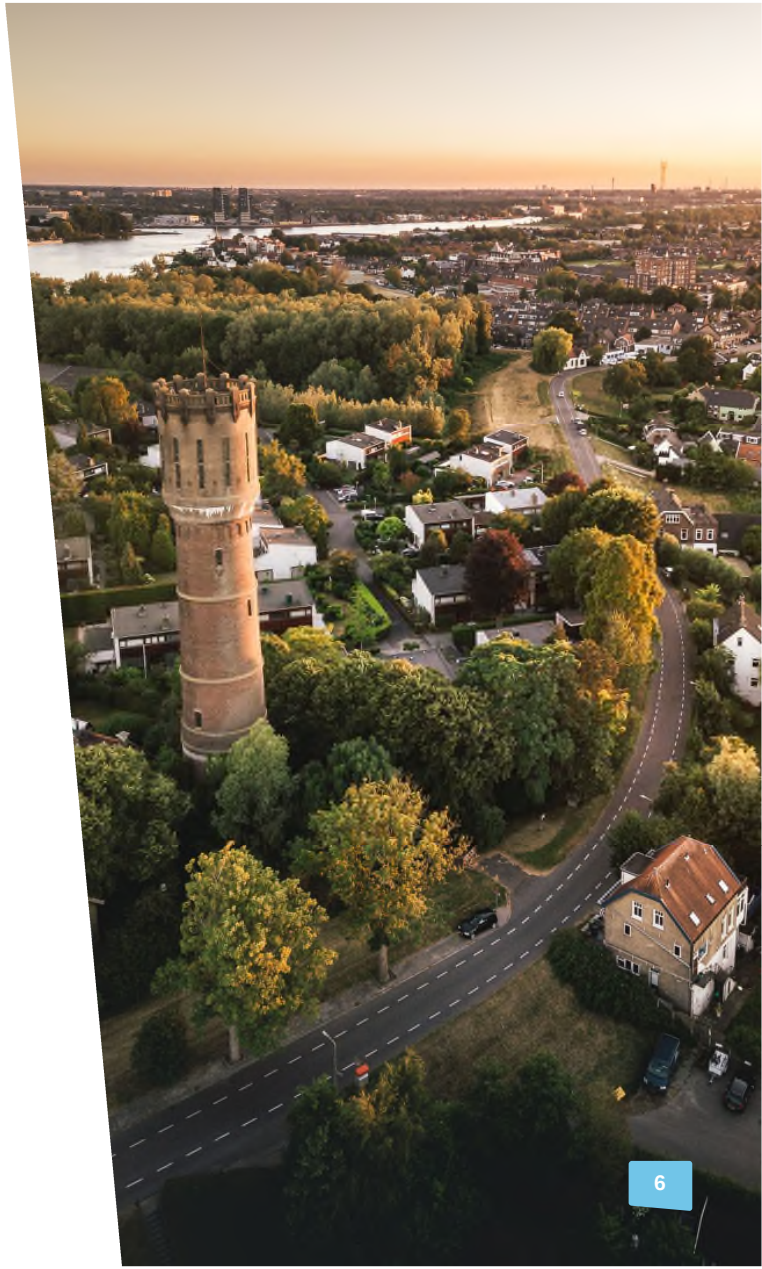
- Ambitie & ER-doel
- Indicatoren
- Inspanningen
- Kosten 2025 (2026 op achtergrond; zie ook model 5 – Nieuw beleid vanaf pag. 115)

Daarnaast per programma:

- Relatie met verbonden partijen (verplicht)
- Financieel overzicht

Begroting - opbouw

- Opgesteld o.b.v.:
  - Jaarschijf 2025 uit meerjarenbegroting 2024
  - Beleidsspeerpunten conform Collegeprogramma
  - Meicirculaire 2024
  - 1e Tussentijdse rapportage 2024 (Raad 9 juli 2024)
  - Kaders voor de begroting 2025 (Raad 9 juli 2024)
  - Aandachtspunten PZH (Toezichthouder)
  - 2e Tussentijdse rapportage 2024 (Raad 12 november 2024)
  - Belastingverordeningen 2025 (Raad 12 november 2024)
  - Overige ontwikkelingen/aanvragen (zie ook model 5 – Nieuw beleid)
- Niet: Septembercirculaire 2024
  - Structurele effecten in 1e Tussentijdse rapportage 2025 (RIB volgt)

Begroting - opbouw

Saldo als volgt opgebouwd:

- Zie ook memo d.d. 28 mei 2024
- 2e Tussentijdse rapportage behandeling gelijk met begroting
- Ontwikkelingen toegelicht in leeswijzer (blz.8)

x/1000	2025	2026	2027	2028
Saldo kadernota 2025	**-2.902**	**-10.094**	**-9.937**	**-10.533**
Totaal technische oplossingen in kadernota	2.620	4.444	5.655	6.706
Saldo na technische oplossingen	**-282**	**-5.650**	**-4.282**	**-3.827**
Mutaties:				
Meicirculaire 2024	4.017	6.141	5.732	5.746
Waarvan al opgenomen in de kadernota 2025	-4.500	-7.212	-7.324	-7.436
Aanvullende indexering Wmo	-	212	424	636
Gevolgen meicirculaire 2024 voor de technische oplossing	-904	-824	-847	-829
Actuele saldi na mutaties meicirculaire 2024 - cf memo d.d. 28 mei 2024 (a)	**-1.669**	**-7.333**	**-6.297**	**-5.710**
Mutaties na kadernota:				
2e tussentijdse rapportage 2024 (excl. Meicirculaire)	**-410**	**-277**	**-183**	**-276**
Actualisatie technische oplossingen				
-Hervormingsagenda 70%	*-338*	*-*	*-*	*-*
-Dividend Stedin	*143*	*241*	*184*	*184*
Totaal actualisatie technische oplossingen (c)	**-195**	**241**	**184**	**184**
Collegeprogramma				
Totaal	*-225*	*-475*	*-475*	*-475*
-meegenomen in kadernota 2025	*150*	*400*	*400*	*400*
Totaal collegeprogramma (d)	**-75**	**-75**	**-75**	**-75**
Ontwikkelingen				
-Inflatiecorrectie	*1.370*	*673*	*692*	*692*
-Personele lasten	*-1.530*	*-1.621*	*-1.836*	*-1.941*
-Bijdrage gemeenschappelijke regelingen	*615*	*598*	*602*	*795*
-Kapitaallasten	*861*	*666*	*1.402*	*682*
-Financieringslasten	*641*	*188*	*-41*	*-231*
-Mutaties reserves/voorzieningen	*-494*	*-943*	*-682*	*-390*
-Opbrengst belastingen/leges/overig	*9*	*-37*	*-22*	*34*
-Inkoopplan Jeugd en Wmo	*-808*	*-808*	*-808*	*-808*
-Overige mutaties	*-589*	*-210*	*-295*	*346*
Totaal van ontwikkelingen (e)	**75**	**-1.494**	**-988**	**-821**
Mutatie t.o.v.memo (b+c+d+e=f)	**-605**	**-1.605**	**-1.062**	**-988**
Saldo begroting 2025 (a+f=g)	**-2.274**	**-8.938**	**-7.359**	**-6.698**

Begroting – saldi en dekking

Saldo begroting 2025 (a+f=g)	**-2.274**	**-8.938**	**-7.359**	**-6.698**
Dekkingsplan				
-Inzet 10% surplus Algemene reserve vrij vermogen	*1.300*			
-OZB-opbrengst	*1.000*	*1.153*	*1.171*	*1.178*
Totaal dekkingsplan (h)	**2.300**	**1.153**	**1.171**	**1.178**
Saldo begroting na dekkingsplan (g+h)	**26**	**-7.785**	**-6.188**	**-5.520**
-/- is nadeellasten				

2025 Structureel sluitend

Door inzet van:

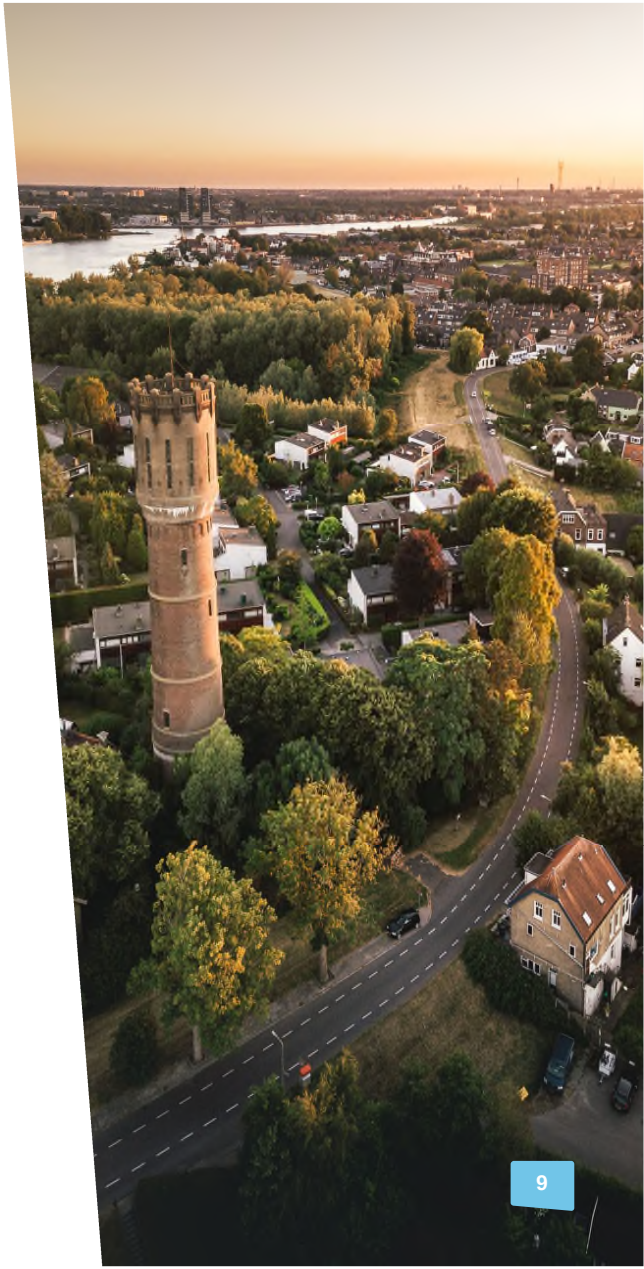
- 10% surplus ARvv (cf. amendement)
- Extra OZB-opbrengst

Vanaf 2026 flinke tekorten

- Cf. VNG-advies nu nog niet gedekt
- Traject met Raad om tot structurele oplossingen te komen

Inzet surplus Algemene reserve

- Reserves zijn (normaliter) geen structureel dekkingsmiddel
- Nieuwe afspraken VNG en financieel toezichthouders (10% surplus AR inzetten voor structurele lasten)
- Dit onder bepaalde voorwaarden:
  - Maximaal 10% van het vrij besteedbare deel uit de algemene reserve
  - Weerstandsvermogen voldoende
  - Solvabiliteit minimaal 20%

Inzet surplus Algemene reserve

- Solvabiliteit niet lager dan 20% (verhouding EV/TV)

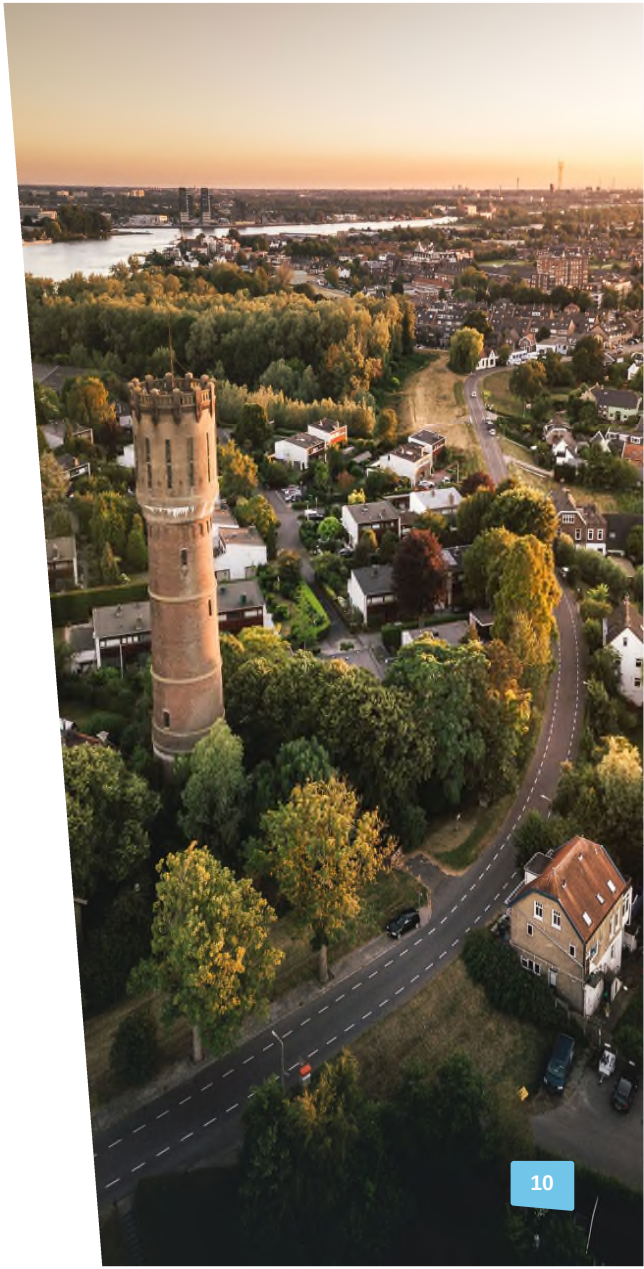
Kengetallen	Rekening	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Solvabiliteitsratio	39%	28%	26%	22%	20%	17%

- Weerstandsvermogen voldoende

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt weergegeven als een ratio tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het totaal van de gekwantificeerde risico's.
De weerstandscapaciteit bedraagt € 21,6 miljoen. De geïnventariseerde risico's bedragen € 7,2 miljoen.
Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de geïnventariseerde risico's. Dit verhoudingsgetal bedraagt derhalve 3.

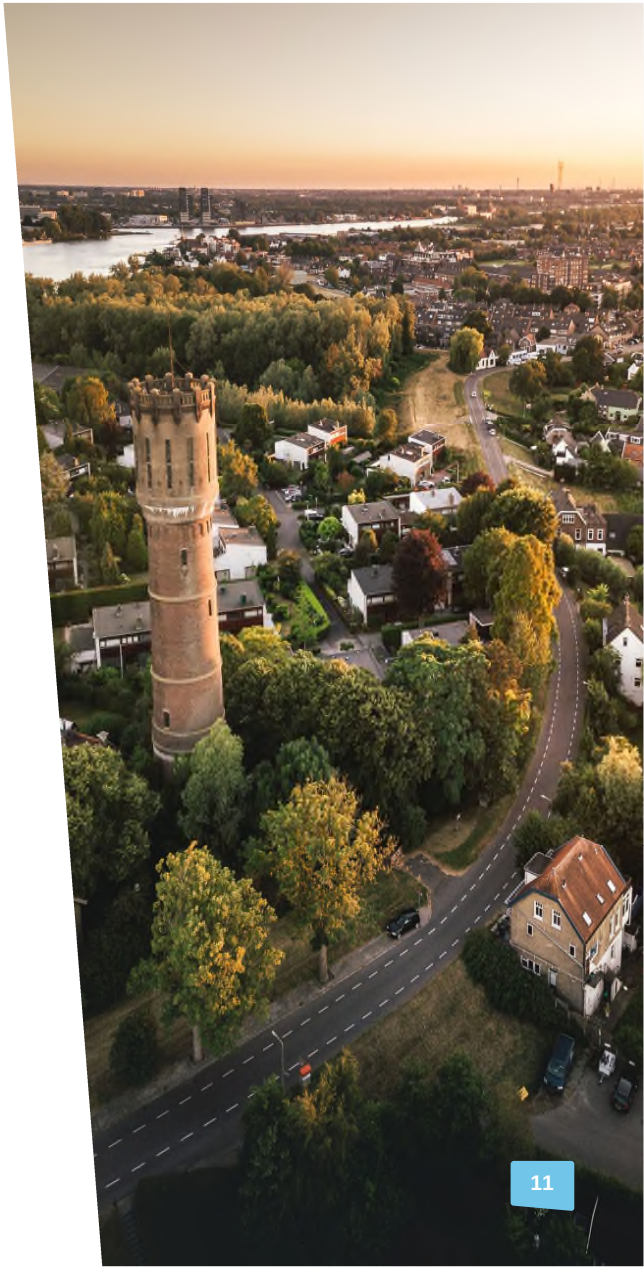
Ratio	Waardering
Boven 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 0,8 en 1,4	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Onder 0,6	Ruim onvoldoende

Inzet surplus Algemene reserve

- 10% van het surplus uit de algemene reserve mag worden ingezet

Bedrag x € 1.000	2025
Saldo per 1-1	21.601
Mutaties	8.756
Claims:	
Weerstandsvermogen	-3.612
Oekraïne	-5.523
Algeracorridor	-3.950
Afboeking boekwaarde scholen e.d.	-1.200
Amendement A19-20 Herbestemmen reserve ontwikkeling kernen	-1.269
Totaal claims	**-15.554**
Saldo na inzet claims	**14.803**
10% van surplus (max. in te zetten) ** **1.480**	
Inzet surplus algemene reserve	1.300
Saldo per 31-12	**13.503**
-/- is nadeel/lasten	
*** Surplus= (Saldo na inzet claims*10%)*	

Reserves & voorzieningen

	2025	2026	2027	2028	
	Saldo aan het begin van het jaar	Saldo aan het begin van het jaar	Saldo aan het begin het jaar	Saldo aan het begin van het jaar	Saldo aan het einde van het jaar
(Bedragen x € 1.000)					
Algemene reserves	**26.245**	**33.709**	**33.743**	**33.764**	**33.764**
AR vrij vermogen	21.601	29.057	29.057	29.057	29.057
AR weerstandsvermogen*	-	-	-	-	-
AR grondzaken	4.644	4.652	4.687	4.707	4.707
Bestemmingsreserves	**65.206**	**53.690**	**51.644**	**49.987**	**48.590**
Totaal reserves	**91.451**	**87.399**	**85.388**	**83.751**	**82.354**
Totaal voorzieningen	**34.719**	**30.848**	**26.672**	**24.927**	**21.524**

**Per ultimo 2024 onderdeel van de algemene reserve vrij vermogen.*

MIP

Meerjareninvesteringsprogramma

1. Onderwijshuisvesting:
   - IHP-1
   - IHP-2
2. Overige grote projecten
   - O.a. vervanging wagenpark

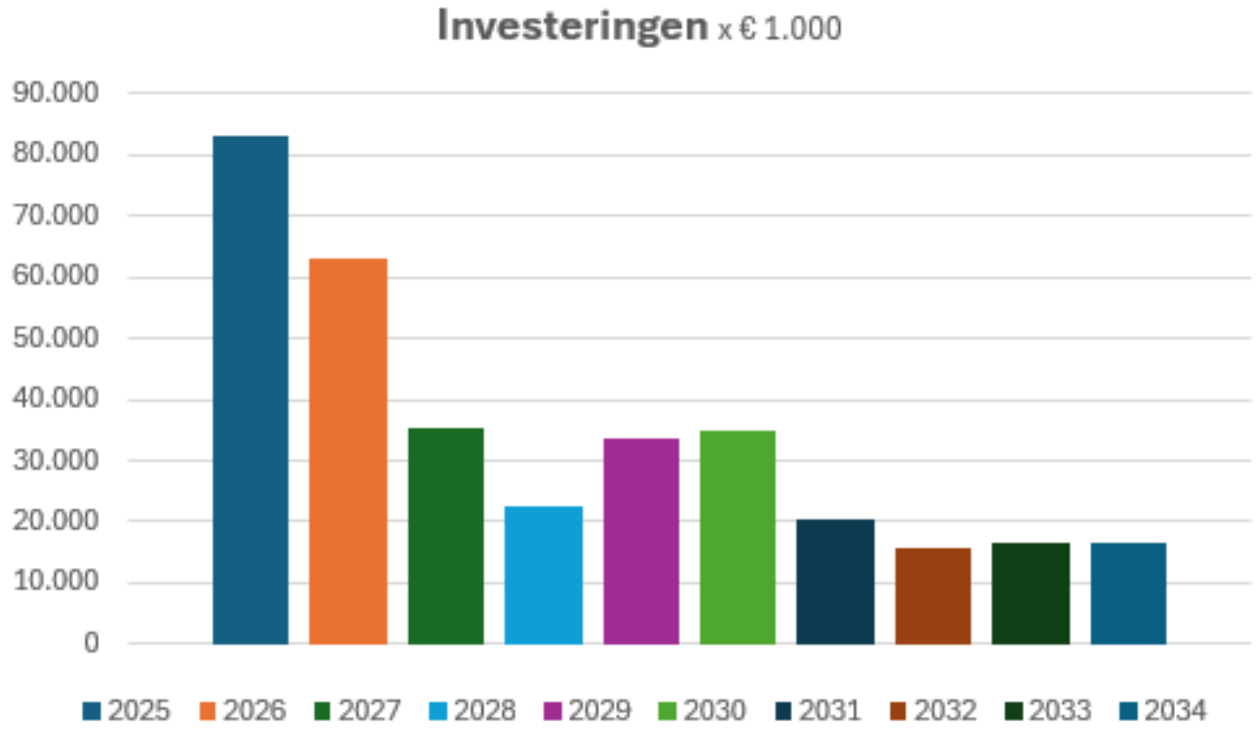
3. MJOP’s
   - IBOR, PR&K, Gebouwen, ICT

Al deze investeringen:
- Deels A-lijst
- Jaarlijkse lasten meegenomen

Technische toelichting 30-9-'24

A B 1)		t/m 2024	2025	2026	2027	2028	Totaal investering t/m 2028
	Investeringen gevoteerd t/m 2024						
	Nieuwbouw gemeentehuis	32.521					32.521
	Huisvesting buitendienst	5.156					5.156
	Nieuwbouw Schoonhovens College en Sporthal de Meent	36.235					36.235
	Tijdelijke school Bergambacht (november raad)	4.700					4.700
	Voorbereiding Kiezel en Kei	650					650
	Voorbereiding De Kromme Draai + Gymzaal	160					160
	Bouw De Ark (november raad)	11.978					11.978
	Inrichting nieuwe milieustraat (excl. grond)	5.300					5.300
	Transformatie Dienstencentrum	4.414					4.414
		101.114	**-**	**-**	**-**	**-**	**101.114**
	Te voteren investeringsbudgetten						
	Vanuit de kadernota 2025:						
A	MJOP I&A 2025		1.118				1.118
B	MJOP I&A 2026-2028		-	211	561	375	1.147
A	Wagenpark buitenruimte en handhaving 2025		110				110
B	Wagenpark buitenruimte en handhaving 2026-2028			1.527		730	2.257
A	IBOR 2025 (civiele kunstwerken)		400				400
B	IBOR 2026-2028 (civiele kunstwerken)			400	400	400	1.200
A	IBOR 2025 (Openbare verlichting)		430				430
B	IBOR 2026-2028 (Openbare verlichting)			430	430	430	1.290
A	Programma riolering (vGRP) en klimaatadaptatie 2025		6.821				6.821
B	Programma riolering (vGRP) en klimaatadaptatie 2026-2028			6.821	6.821	6.821	20.463
B	Verkeersveiligheidsmaatregelen Veerweg Bergambacht		200	800			1.000
A	Vervanging materieel UOR 2025		75				75
B	Vervanging materieel UOR 2026-2028			150	35	105	290
A	Binnenklimaat schoolgebouwen		400				400
A	IHP 1.0 Kiezel en Kei (nieuwbouw)		12.541				12.541
A	IHP 1.0 De Kromme Draai + Gymzaal (nieuwbouw)*		7.970				7.970
A	IHP 2.0 Gemini College (renovatie)		8.100				8.100
A	IHP 2.0 Driestar College (renovatie)		6.500				6.500
B	IHP 2.0 De Krullevaar (nieuwbouw)			3.600			3.600
B	IHP 2.0 Emmaschool (nieuwbouw)			4.500			4.500
B	IHP 2.0 Polstok (renovatie)			1.451			1.451
B	IHP 2.0 De Rank (nieuwbouw)			25		8.154	8.179
B	IHP 2.0 De Vlieger (nieuwbouw)			25		5.612	5.637
B	IHP 2.0 Schoonhovens college AP (renovatie)					12.700	12.700
A	Renovatie sportvelden					16	16
			44.665	**19.940**	**8.247**	**35.343**	**108.195**
	Budgetten t.l.v. Voorziening						
	Vanuit de kadernota 2025:						
	IBOR 2025		5.204				5.204
	IBOR 2026-2028			5.204	5.204	5.204	15.612
	Groot onderhoud vastgoedobjecten 2025		900				900
	Groot onderhoud vastgoedobjecten 2026-2028			1.476	1.058	1.963	4.497
							-
		-	**6.104**	**6.680**	**6.262**	**7.167**	**26.213**
	Totaal	**101.114**	**50.769**	**26.620**	**14.509**	**42.510**	**235.522**

Meerjareninvesteringsprogramma

Financiering

Schuldpositie (bedragen x € 1.000)	Werkelijk 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Onderhandse geldleningen binnenlandse banken					
- Hoofdsom leningen per 1 januari	€ 89.925	€ 133.200	€ 190.725	€ 216.775	€ 236.075
- Aflossing afgesloten leningen t/m 2023	€ 6.725-	€ 6.225-	€ 6.075-	€ 6.075-	€ 5.900-
- Lening per 01-10-2024 € 50.000, 40jr., 3,0%	€ 50.000	€ 1.250-	€ 1.250-	€ 1.250-	€ 1.250-
- Lening per 01-07-2025 € 65.000, 40jr., 3,0%		€ 65.000	€ 1.625-	€ 1.625-	€ 1.625-
- Lening per 01-07-2026 € 35.000, 20jr., 3,0%			€ 35.000	€ 1.750-	€ 1.750-
- Lening per 01-07-2027 € 30.000, 20jr., 3,0%				€ 30.000	€ 1.500-
- Lening per 01-07-2028 € 40.000, 20jr., 3,0%					€ 40.000
Hoofdsom leningen per 31 december	€ 133.200	€ 190.725	€ 216.775	€ 236.075	€ 264.050

Kengetallen	Rekening	Begroting				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	16%	76%	80%	108%	112%	129%

Netto schuldquote: Dit kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee inzicht in de mate waarop rentelasten en aflossingen drukken op de exploitatieruimte.
Vanaf 2024 zien we de netto schuldquote flink toenemen in verband met de voorziene investeringen.

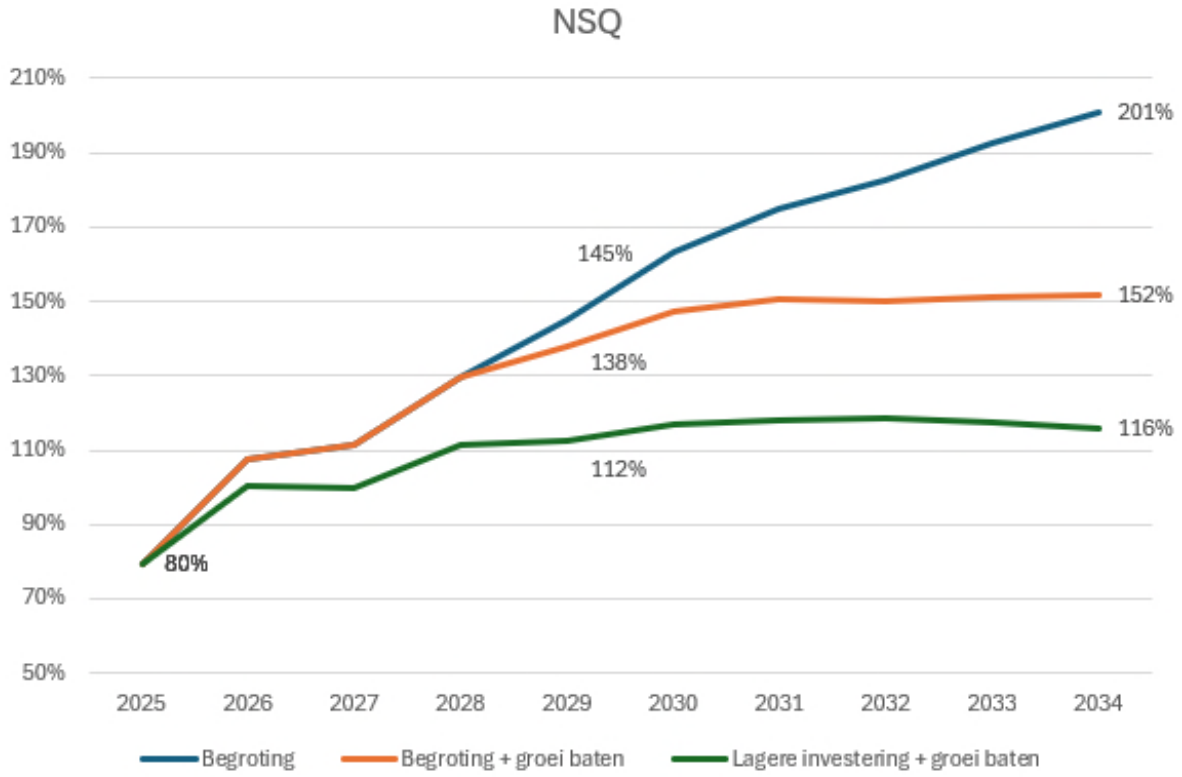

Ontwikkeling Netto Schuldquote

- Afhankelijk van diverse parameters

	Netto schuldquote	**2025**
A	Totaal vaste schulden	190.763
B	Totaal vlottende schulden	8.819
C	Totaal overlopende passiva	15.791
D	Totaal van: -Uitzettingen in 's Rijks schatkist > 1 jaar -Uitzettingen NL-schuldpapier > 1 jaar -Overige uitzettingen > 1 jaar	-30
E	Totaal uitzettingen < 1 jaar	-38.910
F	Totaal liquide middelen	-130
G	Totaal overlopende activa	-29.537
H	Saldo baten (excl. reserves)	184.348
	Netto schuldquote (A+B+C+D+E+F+G)/H	**80%**

Ontwikkeling Netto schuldquote

Lokale heffingen

OZB

Opbrengst

+2,3% (inflatie) + 7%

Afvalstoffenheffing

Tarief gelijk aan 2024

100% kostendekkend
(na kleine inzet voorziening)

Rioolheffing

Tarief +2,3% (inflatie)

100% kostendekkend
(na inzet € 1,1 miljoen uit voorziening)

Overige lokale heffingen

+2,3% (inflatie)

Lokale heffingen

Woonlastendruk

Eigenaar woning	2024	2025
WOZ-waarde	**€378.000**	**€394.000**
OZB	€330,00	€358,00
Afvalstoffenheffing	€341,05	€341,05
Rioolheffing	€268,80	€275,00
	€939,85	**€974,05**

Huurder woning	2024	2025
Afvalstoffenheffing	€341,05	€341,05
Rioolheffing	€268,80	€275,00
	€609,85	**€616,05**

- De WOZ-waarde is gecorrigeerd met 4,3% *(over 2023)*
- Meerpersoonshuishouden *(9,6 ledigingen, 240 liter)*

T.o.v. 2024 gemiddeld:

- Eigenaar + 3,6%
- Huurder + 1,0%

Lokale heffingen

Vergelijk woonlasten met omliggende gemeenten o.b.v. 2024

Gemeente	OZB	afvalstoffenheffing	rioolheffing	woonlasten
Krimpenerwaard	€ 409	€ 291	€ 269	**€ 969**
Bodegraven-Reeuwijk	€ 598	€ 344	€ 308	€ 1.250
Gouda	€ 428	€ 386	€ 530	€ 1.344
Krimpen aan den IJssel	€ 400	€ 421	€ 259	€ 1.080
Molenlanden	€ 369	€ 425	€ 225	€ 1.019
Oudewater	€ 559	€ 303	€ 382	€ 1.244
Waddinxveen	€ 410	€ 367	€ 222	€ 999
Zuidplas	€ 477	€ 317	€ 197	€ 991
Landelijk gemiddelde	**€ 454**	**€ 346**	**€ 225**	**€ 1.025**

Bron: COELO – Lokale Lasten Calculator 2024

Planning

Technische vragen

- **Ma 7-10**
  vóór 12.00u indienen technische vragen (via Excel format)
- **Vr 18-10**
  beantwoording technische vragen
- **Wo 23-10**
  gezamenlijke raadscommissie 20.00u

Begrotingsraad

- **Di 12-11**
  begrotingsraad 19.00u

gemeente Krimpenerwaard